Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 23 november 2021
Registratiekenmerk	: 2002637
Gemeentebladnr.	: 2021/106
Afdeling opsteller	: Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Naam opsteller	: Anne Tom Pathuis
Bereikbaar onder	: anne-tom.pathuis@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Math Houben
Raadsvergadering d.d.	: 21 december 2021
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022 - 2024

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

Om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden maar bovenal om onze kwaliteit van leven te behouden, hebben 195 landen in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 1,5 - 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. Hierin is afgesproken dat we de CO_2-uitstoot met elkaar sterk gaan verminderen: in 2030 met 49% ten opzichte van 1990 en in 2050 met 95%. Het akkoord kent vijf thema's: gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. Over elk van deze thema's zijn aan de zogeheten 'klimaattafels' afspraken gemaakt, dus ook over de gebouwde omgeving.

Energietransitie en klimaatverandering zijn belangrijke en actuele maatschappelijke thema's. Eén van de belangrijke consequenties is de verminderde leefkwaliteit in de gebouwde omgeving door hittestress. Uit onderzoek blijkt dat vergroening van de private en openbare ruimten bijdraagt aan het verminderen van deze hittestress. Daarnaast heeft de klimaatverandering gevolg voor de waterberging: het regent heviger in korte periode zodat het afvoeren van regenwater in bestaande infrastructuur moeilijker wordt. Ook zorgt de snelle afvoer van het water er voor dat in droge perioden er minder water is om door verdamping voor verkoeling te zorgen. Groene daken houden water langer vast, waardoor de afvoerinfrastructuur ontlast wordt en er meer verdamping van water is. Verder biedt het vergroenen van daken en gevels een bredere verbetering van de leefomgeving. De biodiversiteit neemt toe en het wijst mensen op de urgentie van klimaatverandering en de zelfredzaamheid die mensen daarop hebben. Daarnaast is het uiteraard een prettiger omgeving om in te vertoeven zodat vergroenen bijdraagt aan welzijn.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Doordat de private en openbare ruimte steeds meer versteent, houden deze oppervlakten in de gebouwde omgeving de warmte langer vast en voeren zij regenwater juist sneller af. Waar groen door verdamping de omgeving koelt, verwarmen steenachtige oppervlakten en geven zij deze warmte over een langer periode af. Hierdoor zijn gebouwde omgevingen warmer dan de landelijke omgeving. Dit fenomeen is hittestress gaan heten omdat de gebruikers van de gebouwde omgeving nadelige gevolgen merken van de verminderde kwaliteit van leefomgeving. Verder raakt het rioleringssysteem na korte periode van hevige regen overbelast. Doordat dit kosten met zich meebrengt voor de gemeente Brunssum en de taak van het waterschap Limburg bemoeilijkt, vinden deze partijen elkaar in het belang hier maatregelen tegen te nemen.

Het verstenen van de ruimte komt in belangrijke mate door de overtuiging dat steen minder onderhoud vergt dan groen. We zijn dit uiterlijk van de omgeving als praktisch en pragmatisch gaan zien, maar we merken nu een vermindering van de leefkwaliteit en het bemoeilijkt de opgave uit het klimaatakkoord. Door particulieren

woningeigenaren er toe te bewegen om platte daken en gevels te vergroenen, kan hittestress worden voorkomen, water geleidelijker worden afgevoerd en langer verdampen in de stedelijke omgeving.

3. Gewenste situatie (WAT?

a. Wat willen we bereiken?

Met de Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024 beoogt de gemeente Brunssum de stedelijke ruimte te vergroenen. De gewenste situatie is dat meer particulieren woningeigenaren daken en gevels vergroenen. Concreet betekent dit dat de vergroening van de openbare en private ruimte van de gemeente Brunssum versnelt, zodat er een serieuze bijdrage geleverd wordt aan de doelen uit het klimaatakkoord.

b. Kader

Onder regie en coördinatie van de Bestuurscommissie Ruimte incl. Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg is in de periode 2013-2015 kaderstellend energietransitiebeleid opgesteld, genaamd 'Parkstad Limburg EnergieTransitie' (PALET). Dit beleid – bestaande uit een regionaal ambitiedocument PALET 1.0 en acht gemeentelijke potentiestudies PALET 2.0 – is medio 2015 unaniem vastgesteld door de gemeenteraden van Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal. In 2015-2016 is de lange termijn doelstelling om in 2040 als regio energieneutraal te zijn, vertaald in een regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0 voor de korte termijn i.c. de periode 2016-2020.

In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is –onder voorwaarden- door de gemeenten ingestemd met het ondertekenen van het Klimaatakkoord. Het Rijk heeft vanuit het Klimaatakkoord i.o.m. de koepel VNG, IPO en VNW bepaald dat overheden de krachten moeten bundelen om van de energietransitie een succes te maken.

In 2015 hebben 195 landen het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend om de negatieve effecten van klimaatverandering beheersbaar te houden. Het streven is om de temperatuurstijging wereldwijd beneden de 1,5 - 2°C te houden. Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken. Op dit moment vindt de klimaattop in Glasgow plaats. Een aanscherping van mondiale afspraken ligt in de lijn der verwachting.

c. Argumenten en overwegingen

- Bewoners en bedrijven hebben behoefte aan concreet handelingsperspectief om bij te dragen aan de klimaatdoelen. Wat kunnen mensen in hun eigen omgeving, zonder enorme investeringen, doen om anderen te laten zien dat ook zij begaan zijn met een probleem dat de gehele wereld aangaat. De Stimuleringsregeling Brunssum groendaken en groengevels 2022-2024 zorgt er voor dat zichtbaar wordt dat mensen concreet handelen voor een betere toekomst en dat als zij dat doen, de gemeente daar ondersteuning aan biedt.
- Verschillende onderzoeken geven aan dat we in de gebouwde omgeving de doelen niet gaan halen, zoals de 20% CO_2-besparing die er voor moet zorgen dat we binnen de 1,5 - 2°C opwarming van de aarde blijven. Voorkomen van hittestress met vergroening zorgt er voor dat de doelen weer wel haalbaar worden, of dat de inspanningen die we samen doen om doelen te halen, meer impact hebben.
- De regio Parkstad werkt de komende periode aan een integraal maatregelenpakket omtrent klimaatadaptatie, dat bedoeld is voor alle deelnemende gemeenten. Ook Brunssum heeft de intentie om t.z.t. aan te sluiten, maar wil daar niet op wachten. Brunssum kiest bij de Stimuleringsregeling groene daken en groene gevels wel voor een looptijd van 'slechts' drie jaar (2022-2024) zodat wij volledig in de pas lopen met dezelfde regeling in de gemeente Heerlen. Zo kunnen we, als het zover is, samen onze stimuleringsregelingen onderbrengen in het integrale maatregelenpakket.
- De uitvoeringskosten van de regeling worden ten laste van de "Reserve Palet", gebracht, welke momenteel nog € 375.000,- bedraagt. In totaal wordt hiervan een bedrag van maximaal € 100.000,- gereserveerd voor aanvragen.

NB Diverse gemeenten in Nederland, waaronder gemeente Heerlen hebben een soortgelijke regeling de afgelopen jaren ingesteld en blijken succesvol. Heerlen biedt een ondersteuning van € 25 - € 115 /m2 aan woningen en bedrijven, afhankelijk van de aanpak. De regeling in Heerlen heeft een looptijd tot ultimo 2024 met een subsidieplafond van € 1.000.000,-. In 2020 zijn er in Heerlen ca 45 aanvragen geweest, waarmee een bedrag van € 153.000,- gemoeid was.

d. Opties en keuze

- In gemeenten als Nijmegen en Heerlen wordt deze regeling zeker ook gezien in het teken van bewustwording van de burgers. De aanvragen die jaarlijks binnenkomen worden geregistreerd. Er worden geen harde effecten onderzocht. Het is ook in Brunssum vooraf niet hard te maken in welke mate de regeling de hittestress zal doen afnemen en hoeveel kosten voor uitbreiding voor riolering er wordt voorkomen tot 2030 of 2050. De kosteneffectiviteit staat daarmee niet vast. Wel worden hittestress en kosten aan riolering gemonitord. Daarom kan na de looptijd tot en met 2024 worden gemeten of verbetering in Brunssum t.o.v. andere steden die deze regeling niet hebben, significant is.
- De gemeente onderzoekt momenteel het onderhouds-/investeringsprogramma voor haar eigen gebouwen. Daarbij wordt ook gekeken naar de haalbaarheid van duurzaamheidsmaatregelen, zoals groene daken.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2021/106
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 2002637

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/106;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 november 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed;

Besluit:

1. De Stimuleringsregeling Brunssum Groendaken en Groengevels 2022-2024 vast te stellen.
2. De kosten van de regeling voor een maximum van € 100.000,- onttrekken uit de bestemmingsreserve Palet
3. Nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken binnen dit besluit als pilot en dit terug te koppelen aan de raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier